

İlgaz Gümüştas

Zamansız Hamleler

Kural yok, Maç var.

Satranç kitaplarından çalıştım. Birçok konu öğrendim. Vezir kanadında piyon çokluğu, açık hatlar, merkezi ele geçirmek, filin ata karşı üstünlüğü. Harika. Nasıl kazanacağımı biliyordum artık. Vezir kanadında fazla olan piyonumu süreceğim ve kazanacaktım. Açık hatlarda kaleleri birleştirip, rakibin ikinci yatayına yerleştirdikten sonra oyun benimdi. Merkezi ele geçirirsem maçı kazanmam çok kolaylaşacaktı. File karşı at, açık oyunda, oyun sonunda kötüydü... Piyonlarımı rakip filin rengine koymalıydım. Rok attığım taraftaki piyonlarımı sürmemeliydim yoksa rakip bu hatamdan dolayı beni kolayca mat ederdi. Hamle hesaplarırken birden fazla tekrar etmeyecektim, 1 kerede dikkatlice hesapladıktan sonra oynayacaktım; yoksa zaman kaybederdim.

Turnuvalara katıldım. Maçlara çıktım. Kendime güvenim uzun süre tamdı. Bildiğim kuralları maçlarda uyguluyordum. Kazanmak için ne deniliyorsa onu yapıyordum. Gerçekten de maçlarda pozisyonlarım iyiydi ama bir türlü kazanamıyordum. Herşeyi kitaba göre yaptığım bir anda, rakibin güçsüz olması gereken atı birdenbire ordan oraya zıplıyor, manevralar yapıyor, kontrol edilemiyordu. Onu durdurana kadar zamanım azalıyor, varyantı bir kere hesaplayınca bir hamleyi gözden geçiriyor, sonunda da maçı kaybediyordum. Piyonlarımı rakip filin rengine koyuyordum ki o fil daha az noktaya hareket etsin; ama maçın sonuna doğru o fil teker teker benim piyonlarımı topluyordu. Bir dahaki maç ise piyonlarımı rakip fiin tam tersi renege koyuyordum. Bu sefer de rakip fil her tarafa doğru gidiyor. Çok güçlü bir taş haline geliyordu. Vezir kanadında fazla piyonumu bir türlü süremiyordum, geçer piyon haline bile getiremiyordum. Rakibim bütün taşlarıyla o noktayı sağlamlaştırıyor, kitaptaki gibi kazanmamı engelliyordu. Kaleleri açık hatta çiftlediğim bir anda rakip hiç de doğru olmayan şekilde, rok attığı tarafın piyonlarını son hız üzerime sürüyordu. Bu yanlıştı, olmamalıydı. Fakat ben hiç bir zayıflık bulamıyorum ve o piyonların saldırısı sonucu berbat duruma düşüyordum. Bir yerlerde bir hata vardı. Ya bana anlatılan şeyler doğru değildi ya da ben bunları doğru uygulayamıyordum. Başka satranç kitaplarına bakıyordum. O kitaplarda daha öncekiler gibi aynı şeyleri anlatıyordu.

Turnuvalara gittim. Ama hiçbir şeyin satranç kitaplarında olduğu kadar kolay olmadığını gördüm. Sanki bana söylenmemiş başka şeyler vardı, sanki bütün satranç yazarları aralarında konuşmuşlar, gerçek satranç bilgilerini yazmamak için aralarında anlaşmışlar ve ben, yeni yeni bunların farkına varıyordum.

Zaman geçtikçe farkettim ki, hiçbir yazarda ve hiçbir kitapta hata yoktu. Her satranç maçı ve her hayat bambaşka kurallara bağlıydı ve her durumun kendine özel bir çıkış kapısı vardı. Doğru anahtar bulmak ve kapıyı açmak bize öğretilen, ezberletilen kurallarla değil; öğrendiğimiz bilgileri ve kendi bulduğumuz fikirleri birleştirerek mümkündü. Bunu anladıktan sonra başarılarım arttı, tabii kendime olan güvenimde. Maçtaki pozisyonlarda ve kendi hayatımda özel noktaları farkettim. Herkes gibi davranmamayı, kitaplara bağlı

kalmamayı başararak yepyeni yollar buldum. Zaman zaman hala yanlışlar yapıyorum ama bu yanlıştan nasıl kurtulacağımı biliyorum. Kendime güvenim tam.

Yeni yollar arıyorum.